

БІБЛІОМЕТРИЧНА ОЦІНКА НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ГОТОВА ПРОДУКЦІЯ»

*Тлущкевич Н.В., канд. екон. наук, доцент
Луцький національний технічний університет*

Виробничий процес є складним і характеризується різними технологічними етапами. Результатом цього процесу є готова продукція, належний облік якої впливає на формування реальної інформації, яка використовується при аналізі і контролі продукції. «Для кожного суб'єкта господарювання готова продукція відіграє важливу роль у складі його оборотних активів та займає домінуючу позицію у здійсненні його діяльності. Готова продукція є уречевленим результатом діяльності підприємства, а відповідно і об'єктом ведення бухгалтерського обліку та здійснення внутрішнього контролю» [1].

«Сьогодні поняття «готова продукція» прийнято тлумачити досить одноманітно завдяки нормативним документам бухгалтерського обліку» [2].

Так, згідно НП(С)БО 9 «Запаси» «готова продукція це продукція, що виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом» [3].

Однак, теоретичні, методичні і практичні основи обліку, контролю, оподаткування, аналізу готової продукції та управління нею є предметом дослідження наукових і дисертаційних праць, монографій, матеріалів конференцій, що призводить до використання науковцями різних підходів до визначення цього поняття.

Досліджуючи поняття «готова продукція» як обліково-аналітичну категорію, Семенюта А.В. звертає увагу на уточнення поняття з погляду системності визначення та практичного використання: «готова продукція – це об'єкт

реалізації, тобто головне джерело отримання прибутку для підприємства, а також частина запасів, що може споживатися на самому підприємстві, тобто бути внутрішнім ресурсом виробництва»; «готова продукція – це продукція, яка виготовлена за певними стандартами, з використанням необхідної сировини, має повністю завершену форму, яка пройшла всі норми контролю в середині підприємства, відповідає всім стандартам та нормам, тобто повністю завершений продукт, який готовий до передачі на склад або до вибуття на сторону» [2].

Разом з тим, готову продукцію розглядають як актив, напівфабрикат, товар: Мешко Н.П. «готова продукція – продукція (товар), вироблена з використанням давальницької сировини (крім тієї частини, що використовується для проведення розрахунків за її переробку) і визначена як кінцева у контракті між замовником і виконавцем» [4]; Слюсарчук Л. «готова продукція це актив, незалежно від форми існування, виробництво якого завершено, відповідає технічним умовам виробництва, і вимогам замовника, призначений для споживання, як для потреб виробника так і для потреб зовнішнього ринку» [5]; Куценко В. «продукція основного і допоміжного виробництва підприємства, призначена для реалізації» [6]; Костиниш Н.В. «готова продукція після виробництва не потребує уже ніяких перетворень» [7].

Крім того, значна частина науковців відносить до готової продукції і напівфабрикати, роботи, послуги: «...готова продукція це продукція (виріб, напівфабрикат, робота, послуга), повністю закінчена обробкою на даному підприємстві, пройшла всі стадії технічного випробування (якщо вимагають відповідні її особливості), відповідає технічним умовам і стандартам, не вимагає подальшої обробки на цьому підприємстві і здана на склад» [7-11].

Так, у підходах до визначення досліджуваного поняття присутні певні вимоги до готової продукції (рис. 1).

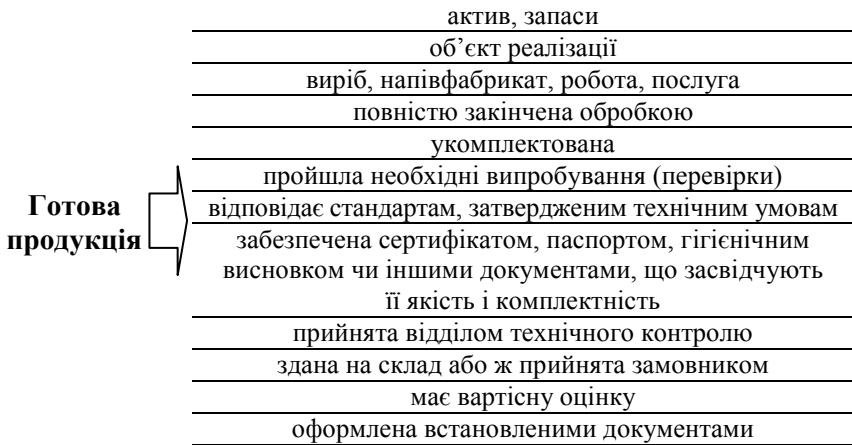

Рис. 1. Визначення поняття «готова продукція» у наукових працях

Джерело: сформовано на основі [1;2; 4-13].

Отже, готова продукція це закінчений результат виробництва, який відповідає встановленим вимогам і призначений для продажу, використання чи переробки.

Перелік посилань:

1. Писаренко Т.М. Характеристика діючої методики організації обліку готової продукції. *Економічні науки. Сер. Облік і фінанси.* 2015. Вип. 12 (45). Ч. 1. С. 231-239.

2. Семенюта А.В. Готова продукція та її реалізація як обліково-аналітичні категорії. *Науковий погляд в майбутнє.* 2017. Вип. 5. Т. 5. С. 11-15.

3. Запаси: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 9 затв. наказом М-ва фінансів України від 20 жовт. 1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text> (дата звернення: 02.05.2024).

4. Мешко Н.П. Трансформація процесів управління реалізації готової продукції в умовах переходу до ринку: автореф. дис. канд. екон. наук : 08.02.03. Дніпропетровськ, 2000. 20 с.

5. Слюсарчук Л. Місце готової продукції в бухгалтерському обліку URL: <https://magazine.faaf.org.ua/misce-gotovoii-produkcii-v-buhgalterskomu-obliku.html> (дата звернення: 08.05.2024).

6. Куценко В. Проблеми обліку та реалізації готової продукції. 2015. URL: http://sophus.at.ua/publ/2015_04_29_lviv/sekcija_section_2_2015_04_29/91 (дата звернення: 08.05.2024).

7. Костишин Н.С. Значення готової продукції та особливості організації її обліку на м'ясопереробних підприємствах. *Економіка та суспільство*. 2017. №11. С. 515-522.

8. Гончарова Т.В. Облік готової продукції, робіт, послуг та їх реалізація. 2014. С. 143-145. URL: <http://www.kpi.kharkov.ua/archive/.pdf> (дата звернення: 27.04.2024).

9. Вороніна В.Л., Черниш В.В. Особливості документального відображення руху готової продукції. *Кримський економічний вісник*. 2013. № 2, Ч.1 (03). С. 75-77.

10. Баланюк І.Ф., Григорів О.О., Іванюк Т.Л. Організація обліку і контролю готової продукції підприємства. *Інноваційна економіка*. 2020. № 1-2. С. 157-163.

11. Гринь В.П. Продукція рослинництва як об'єкт обліку витрат. Міжнародний науковий журнал «Грааль науки». 2021. № 9. С. 55-60.

12. Кадацька А.М. Готова продукція рослинництва як об'єкт обліку. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. №21. С. 666-670.

13. Дерій В.А., Гуменна-Дерій М.В., Шара Є.Ю., Слесар Т.М. Готова продукція в системі управління матеріальними ресурсами і витратами підприємства: обліково-аналітична категорія, класифікація, оцінка та облік. *Інтернаука. Сер. Економічні науки*. 2023. № 2 (70). С. 141-153.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ

*Яшарова Д.О., здобувач вищої освіти
Хорошилова І.О., канд. екон. наук, доцент
Грищенко В.І.*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

На сучасному етапі розвитку економіки ефективно виробництво та успішний збут конкурентоспроможної продукції є ключовими для виробничого підприємства. Бухга-